

НОРМАТИВНИЙ ДОГОВІР У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

ТІХОНОВА Марина Анатоліївна - кандидат юридичних наук, доцент кафедри охорони інтелектуальної власності, цивільно-правових дисциплін ФПФБКТЛ ХНУВС

УДК 341.241.

Условно и традиционно право как система отраслей делится на частную и публичную подсистемы. В Украине в основе такого разделения лежит категория интереса. Там, где отношения основываются на властно распорядительных началах, говорится об общем, публичном, а не частном интересе [1, с. 5-6]. В соответствии с этим и все договоры можно разделить на частно-правовые и публично-правовые. К частно-правовым договорам будут относиться договоры в области гражданского, семейного, хозяйственного, трудового права, права интеллектуальной собственности и т.д.; а к публично-правовым – в области международного, конституционного, административного, налогового, уголовного, финансового права, и т.д.

Во всей массе договоров следует различать договоры, служащие основанием возникновения конкретных юридических отношений, и договоры, которые являются основаниями возникновения юридической нормы. В первом случае говорят о договоре-соглашении, во втором – о договоре с нормативным содержанием [2, с. 102].

Ключові слова: договір, нормативно-правовий договір, джерела права, угода, ознаки договору, приватне право, публічне право, система права.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дефініція договору є однією з найбільш досліджуваних і однією з найбільш використовуваних категорій юридичної науки. Багато науковців намагались розглянути

договір у своїй галузі права. Що стосується теорії права, то самі теоретики зазначають, що категорія “договір” з теоретичної та філософської точок зору не досліджена. Д.А. Николюк досліджував формальні джерела права, серед яких розглядав і нормативно-правовий договір. О.Кізлова розглядала категорію “договір” як підставу виникнення правової норми. Л.А. Морозова розглядала договір у публічному праві. С.Г. Єрьомін розглядав деякі теоретичні та практичні аспекти змісту і функціонального призначення нормативно-правового договору як джерела права. А.Д.Корецький розглядав договір у механізмі правового регулювання. Н.М. Пархоменко розглядала нормативно-правовий договір серед джерел права. В.В. Іванов розглядав загальну теорію договорів. С.А. Хмельовська зробила історико-філософський аналіз поняття договору.

Дослідженням нормативно-правового договору у сфері фізичної культури та спорту не присвячено жодної роботи. Лише А. Гніздовська розглядала цивільно-правове регулювання суспільних відносин у сфері професійного футболу України та дійшла до висновку, що особливе місце серед джерел регулювання суспільних відносин у сфері професійного футболу посідають допоміжні джерела – локальні (корпоративні) акти суб'єктів системи професійного футболу. До них належать як внутрішньодержавні, так і міжнародні статутні та регламентні документи.

Метою статті є дослідження нормативно-правових договорів взагалі та нормативно правових договорів у сфері фізичної культури та спорту зокрема.

Виклад основного матеріалу дослідження

Договір з нормативним змістом або нормативний договір відноситься до джерел права. Джерела права – це обов'язкові до виконання акти уповноважених суб'єктів права, що містять норми права у письмовій формі, а також акти волевиявлення владних суб'єктів, що є неписаними нормативними фактами, на основі яких (актів) виникають, змінюються та припиняються правові відносини [3, с. 14].

Але у сучасній правовій науці існує три підходи до характеристики договору і віднесення його до джерел права. Прихильники першого підходу вважають, що договір – це завжди індивідуально-правовий акт, який джерелом права бути не може, оскільки не містить у собі правових норм; представники другого підходу вважають, що лише деякі договори із загальної маси договорів і угод мають нормативний характер, а тому є джерелами права; і представники третього підходу вважають, що будь-який договір містить норми права особливого виду – локальні або “мікронорми”, а звідси всі договори є джерелами права [4, с. 85].

Ми розділяємо точку зору прихильників третього підходу – сучасна теорія “різностороннього права”, на відміну від домінуючої раніше теорії “державного регулювання” відносин, дає підставу до джерел права віднести, у тому числі, і звичайні цивільно-правові договори як мононорми права [5, с. 51].

У підручнику В.М. Корельського і В.Д. Первалова договір включений у групу нормативно-правових актів, що протистоять групі інших джерел права “ненормативного характеру” (правові звичаї, судові прецеденти і рішення) [6, с. 288]. Йдеться про так звану договірну або “конвенціональну” теорію права, що вводить поняття нормативної саморегуляції суспільства. Згідно з цією теорією договори розглядаються як

результат угод між колективами та індивідуальними їх учасниками. Звідси робиться висновок про те, що всі договори, належно укладені суб'єктами права, містять правові норми (локальні, “конвенціональні”, “мікронорми”) і є джерелами права [4, с. 85].

Крім того, нормативність мається розумітися як властивість акта створювати правило поведінки на певну життєву ситуацію, незалежно від того, персоніфіковані суб'єкти такої поведінки чи ні, розраховане це правило на разове чи багатократне застосування. Таким чином, норма – це правило поведінки, і нормативність акта полягає саме у встановленні правила, тобто виду і міри належної поведінки. Сутність цивільного договору як регулятора суспільних відносин полягає у тому, що ним створюються і закріплюються правила поведінки учасників цих відносин. Іншими словами, договір визначає норму права, якою відповідні відносини регулюються [7, с. 34].

Дефініція нормативного договору була предметом дослідження в декількох наукових працях. Так, Д.А. Николук під нормативним договором розуміє договірний акт, що встановлює договірні норми (правила поведінки), обов'язкові для формально невизначеного кола осіб, розрахований на неодноразове застосування, діючий незалежно від того, чи виникли або припинилися передбачені ним конкретні правовідносини. Це заснована на рівності сторін і спільності інтересів угода, що містить у собі норми права загального характеру, націлена на досягання бажаного сторонами результату [4, с. 86]. Науковець намагався охопити найголовніші характерні ознаки нормативно-правового договору.

Н.М. Пархоменко надала більш загальне визначення цього явища, вона вважає, що нормативно-правовий договір – це двостороння чи багатостороння угода між суб'єктами, що містить норми права [8, с. 267].

О. Кізлова надала наступне визначення нормативного договору – це заснована на рівності сторін і спільності інтересів домовленість (результат волепогодження або волеслиття), що містить у собі норми права

загального характеру, спрямоване на досягнення бажаного сторонами (як правило, правотворчими суб'єктами) результату [2, с. 104].

О.О. Мясін розглядає нормативний договір у вузькому сенсі – як форму права, тобто спосіб вираження правових норм, і в широкому сенсі – як джерело права, враховуючи матеріальні та ідеальні аспекти нормативно-договірних відносин [9].

В.В. Лазарев і С.В. Липень вважають, що нормативний договір – це угода двох або більше осіб, у результаті якої встановлюються, змінюються чи відміняються норми права [10, с. 183]. На думку О.В. Дьоміна під нормативним договором треба розуміти договірний акт, яким встановлюються правові норми (правила поведінки), обов'язкові для численного і формально невизначеного кола осіб, розрахований на неодноразове використання, діючий незалежно від того, чи виникли, чи припинились передбачені ним конкретні правовідносини [11, с. 84]. В.В. Іванов надав більш широке визначення – нормативний договір – це спільний правовий акт, оформлення виразу узгоджених відокремлених волевиявлень суб'єктів правотворчості, направлених на встановлення правових норм [12].

Але, на нашу думку, у зв'язку з тим, що споконвіку договір розглядався тільки як засіб регулювання приватних відносин і лише з часом ця категорія почала розглядатись не в цивільно-правовому, а публічно-правовому значенні, то обтяжувати визначення договору такими його ознаками, як рівність сторін та спільність інтересів, а якщо бути більш точнішим, то не спільність інтересів, а спільність воель, не потрібно. Крім того, існуючий у римському праві погляд на договори (*contractus*) дозволяв розглядати їх з трьох точок зору: як підставу виникнення правовідносин, як саме правовідношення, що виникло з цієї підстави, і, нарешті, як форму, яку відповідне правовідношення приймає [13, с. 10-11]. Отже, зайвим буде і визначення нормативно-правового договору, яке надали В.В. Лазарев і С.В. Липень.

Серед характерних, основних, базових

рис нормативного договору науковці виділяють наступні:

- наявність у ньому правових норм;
- легитимність (легальність), його знаходження в рамках “договірного поля”;
- соціальний характер, тобто спрямованість на досягнення впорядкованості суспільних відносин, досягнення договірного компромісу;
- особлива, суворо формальна процедура укладання нормативних договорів і спеціальний порядок розгляду спорів (конфліктів), пов'язаних з їх виконанням;
- неприпустимість відмови від виконання договірних умов в односторонньому порядку, неможливість застосування умови про непереборну силу;
- обов'язкове оприлюднення (опублікування) нормативного договору [2, с. 104].

Крім наведених ознак, науковці, в залежності від точки зору, виділяють наступні ознаки:

- суб'єктом договору завжди є суб'єкт публічно-правових відносин, і насамперед той, що має владні повноваження;
- формалізація та об'єктивація – забезпечуються зовнішнім проявом у формі нормативно-правового договору (міжнародного, конституційного, федеративного, колективного).
- своєрідність зобов'язань сторін нормативно-правового договору і засобів їх забезпечення полягає в тому, що межі договору як засобу нормативно-правової саморегуляції сторін жорстко передбачені їх статусом, що не зменшує обсяг їх інтересів та добровільності у визначенні предмета договору. Зміст договору не може суперечити Конституції, інакше укладання таких договорів може бути лише після внесення відповідних змін до Конституції та законів;
- тривалий термін дії;
- забезпечення виконання договірних зобов'язань державою та її органами включає багато різних засобів, у тому числі організаційних, правових, економічних тощо. Норми, що містяться у таких договорах, є загальнообов'язковими для виконання, що забезпечується гарантіями держави шляхом застосування різних форм і

методів, у тому числі й державного примусу;

- нормативно-правовий договір може бути підставою для виникнення інших правових актів, у тому числі джерел права з метою реалізації норм, що в ньому містяться; [8, с. 267-268].

- вміст у договорі правил поведінки, які регулюють не тільки відносини суб'єктів, які його (договір) підписали;

- численність і невизначеність адресатів норм;

- добровільність укладання;

- згода сторін з усіх істотних аспектів договору;

- взаємна відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання прийнятих зобов'язань;

- еквівалентність;

- правова база договорів знаходиться в Конституції та діючому законодавстві. Вони виконують правовиконаючу функцію, доповнюючи та конкретизуючи діюче законодавство;

- нормативні договори укладаються, перш за все, в публічному інтересі, цільова направленість цих договорів – досягнення загального блага, тобто суспільні цілі в цих договорах переважають;

- специфічна ознака договірної норми, детермінована самою природою договірних правових актів як волеузгодження. Справа тут навіть не стільки у тому, що встановлення норми спільно здійснюється декількома (як мінімум двома) суб'єктами правотворчості, скільки в відособленості, самостійності їх волевиявлень. Договірна норма – це узгоджена норма, нормативне встановлення, вироблене за допомогою узгодження. У цьому полягає специфіка договірних норм [2, с. 104; 11, с. 84-85; 12, с. 86; 14, с. 50].

На нашу думку можна надати наступне визначення нормативно-правового договору – це належним чином прийнята та офіційно оприлюднена соціально спрямована домовленість між правотворчими суб'єктами, що містить норми права.

Класифікувати нормативно-правові договори можна за різними підставами та критеріями: 1) за змістом і предметом

регулювання нормативно-правові договори можна поділити на договори про компетенцію (компетенційні) і договори про співробітництво; 2) за функціонально-змістовим призначення можна виокремити договори засновницькі, організаційні, договори нормативного характеру і договори про надання публічних послуг; 3) за термінами дії нормативно-правові договори можна поділяти на довгострокові та короткострокові договори; тощо.

Найбільшу групу нормативно-правових договорів у сфері фізичної культури та спорту представляють договори про співробітництво, які укладаються між державою Україна, в особі її органів, та іншими державами. Серед них можна назвати: Угода про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту між Міністерством молоді та спорту України і Міністерством спорту Російської Федерації від 8.02.2014; Угода між Україною і Республікою Грузія про співробітництво у галузі спорту від 13.04.1993; Угода між Міністерством України у справах молоді і спорту та Федеральним Міністерством у справах жінок і молоді Федеративної Республіки Німеччина про співробітництво у сфері молодіжної політики від 27.08.1993; Угода між Урядом України та Урядом Французької Республіки про співробітництво і обміни у галузі молоді та спорту від 03.05.1994; Договір про співробітництво у галузі фізичної культури і спорту між Державним комітетом України з фізичної культури і спорту та Міністерством спорту і туризму Республіки Білорусь від 29.05.1997; Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про співробітництво в галузі фізичної культури і спорту від 11.06.2002; Угода про співробітництво у сфері фізичної культури і спорту між Державним комітетом України з питань фізичної культури і спорту та Міністерством молоді і спорту Республіки Болгарія від 21.05.2004; Угода про гуманітарне співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав від 26.08.2005 (із застереженням від 03.07.2012); Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про співробітництво під час організації

фінального турніру Чемпіонату Європи з футболу УЄФА Євро 2012 від 28.03.2008; Угода про співробітництво в галузі спорту між Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту і Головним управлінням спорту Китайської Народної Республіки від 11.09.2008; Угода між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України і Спортивною організацією Кіпру про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту від 08.11.2012; Угода між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України і Державним комітетом Туркменістану зі спорту про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту від 13.02.2013; тощо.

У цих договорах встановлюються норми, відповідно до яких відбувається співробітництво нашої держави та інших країн в сфері фізичної культури та спорту. Наприклад: відповідно до гл. 25 ст. 441 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, сторони співробітничать у галузі спорту та фізичної культури з метою сприяння розвитку здорового способу життя серед людей різного віку, просування соціальних функцій та освітніх цінностей спорту, а також боротьби із загрозами для спорту, наприклад з допінгом, договірними матчами, расизмом та насильством. Співробітництво, зокрема, включає обмін інформацією та гарною практикою за такими напрямками:

- а) популяризація фізичної культури і спорту через освітню систему у взаємодії з державними установами та недержавними організаціями;
- б) заняття спортом та фізична культура як спосіб сприяння здоровому способу життя та загальному процвітання;
- в) підвищення рівня національної компетенції та вдосконалення системи кваліфікацій у галузі спорту;
- г) інтеграція людей з розумовими та фізичними вадами через заняття спортом;
- д) боротьба з допінгом;
- е) боротьба з договірними матчами;
- ж) безпека під час великих міжнарод-

них спортивних подій.

Крім того, договори про співробітництво можуть включати і норми щодо: обміну досвідом практичної роботи, науково-методичними та інформаційними матеріалами з фізкультурно-оздоровчої роботи з громадянами; сприяння обміну фахівцями, науковцями, тренерами у галузі фізичної культури, спорту, спортивної науки, освіти, підготовки спортивних кадрів; сприяння участі науковців і фахівців у семінарах, курсах, наукових конференціях з питань фізичної культури та оздоровчо-масової спортивної роботи; обміну досвідом спортивної роботи з інвалідами, з розвитку інвалідного спорту; сприяння обмінам спортивними командами та клубами, участі у змаганнях в обох країнах, підготовці до важливих міжнародних змагань, іншим видам підготовки спортсменів; здійснення обміну фахівцями, тренерами з різних видів спорту, обмін інформацією у галузі спорту, сприятимуть спільній науково-дослідній роботі; організації спільних семінарів, конференцій та симпозіумів для зацікавлених організацій з питань допінгу та насильства у спорті; здійснення обміну досвідом роботи з питань діяльності органів державної виконавчої влади з фізичної культури і спорту, національних федерацій (союзів, асоціацій) та громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, тощо. Або, наприклад, в Угоді між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про співробітництво під час організації фінального турніру Чемпіонату Європи з футболу УЄФА Євро 2012 від 28.03.2008 встановлені норми щодо сприяння розвитку взаємовигідного співробітництва з метою належної підготовки і проведення Євро 2012 у відповідності із національним законодавством держав Сторін, яке буде спрямоване на: 1) забезпечення відповідної організаційної взаємодії між Сторонами, 2) поліпшення умов переміщення осіб, транспортних засобів, вантажів, товарів та іншого майна через кордон між державами Сторін на час підготовки та проведення Євро 2012, 3) розбудову на потреби Євро 2012 спортивної, готельної, транспортної, телекому-

нікаційної та митної інфраструктури, 4) забезпечення безпеки, належного медичного обслуговування та реалізації міжнародних зобов'язань у сфері боротьби з допінгом під час проведення Євро 2012, 5) забезпечення належної передачі інформації в рамках підготовки та проведення Євро 2012, 6) налагодження взаємодії держав Сторін з метою залучення міжнародних інвестиційних ресурсів для створення інфраструктури, необхідної для успішного проведення Євро 2012, 7) інтенсифікацію суспільно-культурного співробітництва, 8) зміцнення співробітництва між містами-господарями Євро 2012 держав Сторін.

Основною причиною появи нормативно правових договорів у сфері фізичної культури та спорту маємо вважати сприяння розвитку здорового способу життя серед людей різного віку в Україні, просування соціальних функцій та освітніх цінностей спорту, а також боротьбу із загрозами для спорту, наприклад з допінгом, договірними матчами, расизмом та насильством, крім того, прагнення нашої країни до розвитку добросусідських відносин і спортивних зв'язків між народами, тощо.

Висновки:

1. До джерел права віднести в тому числі і звичайні цивільно-правові договори як мононорми права – які встановлюють правила поведінки на чітко визначених у договорі осіб.

2. Дефініція нормативного договору була предметом дослідження в декількох наукових працях. На нашу думку можна надати наступне визначення нормативно-правового договору – це належним чином прийнята та офіційно оприлюднена соціально спрямована домовленість між правотворчими суб'єктами, що містить норми права.

3. Класифікувати нормативно-правові договори можна за різними підставами та критеріями, але найбільшу групу нормативно-правових договорів у сфері фізичної культури та спорту представляють договори про співробітництво, які укладаються між державою Україна, в особі її органів,

та іншими державами.

4. У цих договорах встановлюються норми, відповідно до яких відбувається співробітництво нашої держави та інших країн у сфері фізичної культури та спорту.

Література.

1. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бєгова та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. А. Яроцького. – Х. : Право, 2011. – Т. 1. – 656 с.

2. Кізова О. Категорія “договір” як підстава виникнення правової норми. Концептуальні риси / О. Кізова // Юридичний вісник. – 2013/1. – С. 101-107.

3. Пархоменко Н.М. Джерела права: теоретико-методологічні засади : автореф. дис. докт. юрид. наук: 12.00.01 / Н.М. Пархоменко. – НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2009. – 32 с.

4. Ніколюк Д.А. Формальні джерела права / Д.А. Ніколюк // Держава і право. Юрид. і політ. науки : Зб. наук. пр. – 2006. – Випуск 34. – С. 81-87.

5. Цивільне право України. У двох частинах. Частина 1 : підручник. / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Шишки Р.Б. та конд. юрид. наук, доц. Кройтора В.А. – Х.: Вид-во Харківського нац. ун-ту внутр. справ, 2008. – 516 с.

6. Теория государства и права : учебник для юридических ВУЗов / Под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова. – М., 1998. – 430 с.

7. Погрібний С. Регулювання договірних відносин у цивільному праві України: співвідношення їх внутрішнього (саморегулювання) і зовнішнього (державного) регулювання. / С.Погрібний // Право України, 2012. – № 9. – с. 26-36.

8. Пархоменко Н.М. Джерела права: теоретико-методологічні засади : дис. докт. юрид. наук: 12.00.01 / Н.М. Пархоменко. – НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2009. – 442 с.

9. Мясин А.А. Нормативный договор как источник права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / А.А. Мясин. – Сара-

тов, 2003. – 29 с.

10. Лазарев В.В. Липень С.В. Теория государства и права : Учебник / В.В. Лазарев, С.В. Липень. – М. : Спарк, 1998. – 448 с.

11. Демин А.В. Общие вопросы административного договора / А.В. Демин. – Красноярск: Краснояр. гос. ун-т., 1998. – 93 с.

12. Иванов В.В. К вопросу о теории нормативного договора / В.В. Иванов. // Журнал российского права. – М.: Норма, 2000. – № 7. – с. 85-97.

13. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Книга первая: общие положения / Брагинский М.И., Витрянский В.В. – М.: «Статут», 1999. – Изд. 2-е, испр. – 848 с.

14. Еремин С.Г. Некоторые теоретические и практические аспекты содержания и функционального значения нормативного правового договора как источника права / С. Г. Еремин. // Российская юстиция, 2013. – № 1. – С. 49-53.

15. Угода про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту між Міністерством молоді та спорту України і Міністерством спорту Російської Федерації / Мінмолодьспорт, Російська Федерація. // Офіційний вісник України, 2014 р. – № 22. – С. 100.

16. Угода між Україною і Республікою Грузія про співробітництво у галузі спорту / Грузія, Україна // Офіційний вісник України, 1993. – № 24. – С. 124.

17. Угода між Міністерством України у справах молоді і спорту та Федеральним Міністерством у справах жінок і молоді Федеративної Республіки Німеччина про співробітництво у сфері молодіжної політики / Мінмолодьспорт України, Німеччина // Офіційний вісник України, 2004 – №12. – Т. 2. – С. 593

18. Угода між Урядом України та Урядом Французької Республіки про співробітництво і обміни у галузі молоді та спорту / Франція, Кабінет Міністрів України // Зібрання чинних міжнародних договорів України, 2004. – № 4. – Кн. 1. – С. 765.

19. Договір про співробітництво у галузі

фізичної культури і спорту між Державним комітетом України з фізичної культури і спорту та Міністерством спорту і туризму Республіки Білорусь / Держкомспорт України, Білорусь // Офіційний вісник України, 2004. – № 6. – С. 304

20. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про співробітництво в галузі фізичної культури і спорту / Кабінет Міністрів України, Туреччина // Офіційний вісник України, 2008. – № 2. – С.114.

21. Угода про співробітництво у сфері фізичної культури і спорту між Державним комітетом України з питань фізичної культури і спорту та Міністерством молоді і спорту Республіки Болгарія / Держком. фізкультури і спорт, Болгарія // Офіційний вісник України, 2004. – № 28. – Т. 2. – С. 841.

22. Угода про гуманітарне співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав / СНД // Офіційний вісник Президента України, 2012. – № 22. – С. 6.

23. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про співробітництво під час організації фінального турніру Чемпіонату Європи з футболу УЄФА Євро 2012 / Польща, Кабінет Міністрів України // Офіційний вісник України, 2008. – № 67. – С. 111.

24. Угода про співробітництво в галузі спорту між Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту і Головним управлінням спорту Китайської Народної Республіки / Китай, Мінсім'ямолодьспорт України // Офіційний вісник України, 2008. – № 78. – С. 251.

25. Угода між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України і Спортивною організацією Кіпру про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту / МОН молодьспорт України, Кіпр // Офіційний вісник України, 2013. – № 16. – С. 130

26. Угода між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України і Державним комітетом Туркменистану зі спорту про співробітництво в галузі фізичної культури та спорту / Держкомспорт України,

АНОТАЦІЯ

Умовно і традиційно право як система галузей поділяється на приватну і публічну підсистеми. В Україні в основу такого поділу покладається зміст інтересу. Там, де відносини ґрунтуються на владно розпорядчих засадах, йдеться про загальний, публічний, а не приватний інтерес [1, с. 5-6]. Відповідно до цього і всі договори можна розділити на приватно-правові і публічно-правові. До приватно-правових договорів будуть належати договори у галузях цивільного, сімейного, господарського, трудового права, права інтелектуальної власності тощо; а до публічно-правових – у галузях міжнародного, конституційного, адміністративного, податкового, кримінального, фінансового права, тощо.

У всій масі договорів слід розрізняти договори, що служать підставою виникнення конкретних юридичних відносин, і договори, які є підставами виникнення юридичної норми. У першому випадку говорять про договір-угоду, у другому – про договір з нормативним змістом [2, с. 102].

SUMMARY

System of Law is divided into two subsystem: private subsystem and public subsystem traditionally and conventionally. In Ukraine, the basis of this division is the category of interest. Where the law-relations are based on the power or administrative principles, we can see the public interests rather than private interests [1, p. 5-6]. But where the law-relations are based on the principles of law-equal contact's sides, freedom will and wish of reached privates good, we can see the private interests. And in accordance these theses all contrasts may be divided into private contracts and public contracts. Private contracts are civil contracts, labor contracts, own-business contracts, family contracts, intellectual law contracts and etc.. Public contracts are international contracts, constitutional contracts, administrative contracts, tax contracts, financial contracts, contracts of criminal law subsystem, etc..

And important to distinguish between all contracts the contracts that are based to arise concrete law-relations and the contracts that are based to arise the norm of law. And in the first case we speak about agreement-contracts

Туркменистан // Офіційний вісник України, 2013. – № 43. – С. 281.

27. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони / Україна, Європейський Союз, Євратом, Бельгія, Болгарія, Чеська Республі-

ка, Данія, Німеччина, Естонія, Ірландія, Греція, Іспанія, Франція, Хорватія, Італія, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Угорщина, Мальта, Нідерланди, Австрія, Польща, Португалія, Румунія, Словенія, Словаччина, Фінляндія, Швеція, Великобританія // Офіційний вісник України, 2014. – № 75. – Т.1. – С. 83.